

УДК 318

Макар Н.-ст.гр.БМ-12

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В КРАЇНАХ РИНКОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Науковий керівник: старший викладач Сівчук П.І.

Проблема національної безпеки і її головної складової-економічної безпеки, залишається актуальною для кожної країни. Національна безпека – більш широке поняття, аніж економічна, і загрози, що виникають, відстежуються спеціальними державними інститутами, що виробляють рекомендації уряду з їх відвернення. Однак проблеми національної, в тому числі економічної, безпеки для багатьох країн світу або докорінно змінюються, або перестають бути актуальними.

У сучасних умовах економічно слабкі країни-незалежні держави, що виникли після розпаду Радянського Союзу, роблять важку спробу переходу від директивної, керованої з центру економіки до ринкової. Проблеми економічної безпеки незалежних держав неймовірно загострилися.

Становище посилилось ще й тим, що багато країн пострадянського простору тільки почали створення державності без необхідних елементів цивільного суспільства, демократії, поваги до закону. Базуючись на поверхових поглядах ліберальної політичної економії про те, що магічна сила невидимої руки ринку проявиться автоматично, правляча еліта зопалу кинулася здійснювати реформи. Джордж Гелбрейт вагає, що це «...напад безглузлого оптимізму». Перехід до ринкового господарства вимагає часу і усвідомленості, має ґрунтуватися на продуманих і обережних діях, розрахованих на тривалий період.

Сучасна економічна наука, торкаючись суті визначення поняття економічна безпека не дає однозначної відповіді. Але можливості у вивченні поняття економічна безпека не глибокі. Економічна безпека-це сукупність умов і факторів, що забезпечують незалежність національної економіки, її стабільність і стійкість, здатність до постійного відновлення і самовдосконалення. Економічна безпека-сполучення економічних, політичних, правових умов забезпечує стійке в тривалій перспективі виробництво максимальної кількості економічних ресурсів на душу населення. Безперечно, економічна безпека-це стійкість соціально-економічної системи, здатність її до саморозвитку, взаємодії в умовах глобалізації господарського життя. Науково-технічний прогрес викликає порушення рівноваги. Найважливіше якісна характеристика-здатність економіки перебудовуватися, тобто переходити на більш високий рівень збалансованості з найменшими соціальними й економічними витратами. Економічну безпеку характеризують показники якості і рівня життя людей-доходи населення і його диференціація, стан зайнятості, забезпеченість житлом, рівень споживання продуктів харчування і товарів тривалого користування, питома вага витрат на різні групи товарів і послуг, тривалість життя. Безперечно, важливими є і граничні значення показників, тобто ті величини, за якими економічна система втрачає свою стійкість, що загрожує самому її існуванню. Економічна політика України залежить від здатності держави, уряду, правлячої еліти завоювати довіру населення, проводити соціальну політику в його інтересах, утверджувати владу закону. Вирішивши такі проблеми, Україна міцно займе гідне місце у світовому співтоваристві.